

AKADEMIN FÖR HÄLSA OCH ARBETSLIV
Avdelningen för hälso- och vårdvetenskap

Alumners sysselsättning från ett Idrottsvetenskapligt program i Mellansverige

Hur många alumner arbetar inom utbildningens områden och
förberedde utbildningen dem för arbetslivet?

Christian Högqvist & Jakob Källström

2017

Examensarbete, Grundnivå (kandidatexamen), 15 hp
Idrottsvetenskap
Idrottsvetenskapliga programmet, inriktning hälsofrämjande livsstil
Examensarbete Idrottsvetenskap

Handledare: Kajsa Jerlinder
Examinator: Göran Svedsäter

Förord

Vi vill först och främst börja tacka vår handledare, Kajsa Jerlinder för hur hon vägledde oss genom examensarbetet och för alla värdefulla tips vi fick under handledningstillfällena.

Tack Joakim Åkesson för att du har gav oss din tillåtelse till att använda frågor från din enkät och för att du var en inspirationskälla för oss.

Från våra hjärtan vill vi rikta ett stort tack till alumnerna som tog sig tid till att svara på enkäten. Utan ert engagemang hade inte studien kunnat genomföras.

Till sist vill vi säga tack till alla nära och kära som korrektur läste texten under arbetets gång.

Gävle, den 11:e juni 2017

Christian Högqvist & Jakob Källström

Abstrakt

Problemet enligt studierna har påvisat resultat som tyder på att alumner från generella utbildningar behöver längre tid till att etablera sig på en relevant arbetsmarknad.

Arbetsmarknaden kan även vara otydlig vilket inverkar på alumnens möjligheter till att få en anställning med anknytning till utbildningen.

Syftet i denna studie var att kartlägga hur många alumner från ett Idrottsvetenskapligt program i Mellansverige som efter ett till två år efter avslutade studier hade ett yrke med idrottsvetenskaplig anknytning och hur väl rustade de ansåg sig vara för arbetsmarknaden efter sina avslutade studier.

Data samlade in med hjälp av en elektronisk enkät från Google forms. Enkäten skickades ut till 34 alumner från två årskullar och av dessa svarade 21 stycken på enkäten. Detta gav en svarsfrekvens på 61 % och ett bortfall på 39 %. Data samlades in samt analyserades i statistikprogrammet SPSS där en beskrivande analys utfördes.

Resultatet visade att det var åtta (38,1 %) av 21 alumner som hade ett yrke med en tydlig anknytning till Idrottsvetenskapliga programmet. Av de 21 alumner som deltog var det 10 (47,7 %) som ansåg att utbildningen förberedde dem ganska eller mycket bra inför deras nuvarande yrke. Resultatet i denna studie tillsammans med en tidigare alumniundersökning från ett annat Idrottsvetenskapligt program, tyder på att idrottsvetare har svårare att hitta relevanta arbeten efter avslutade studier jämfört med alumner från yrkesutbildningar.

Reflektioner av resultatet är att medvetenheten av idrottsvetarstudenter och Idrottsvetenskapliga programmet på Högskolan i Mellansverige behöver öka. Två lösningar kan vara att införa praktik under utbildningen, men även att arbetsgivare ges möjligheten att träffa studenterna under utbildningens gång. Det kan bidra till att idrottsvetare blir attraktivare på arbetsmarknaden, därmed skulle vägen in på arbetsmarknaden kunna bli tydligare och det går fortare att få anställning inom ett relevant yrke

Nyckelord: Alumn, Tidigare studenter, Arbetsmarknad, Sysselsättning, Idrottsvetenskapliga programmet

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	1
2. Bakgrund	4
2.1 Idrottsvetenskapens framväxt.....	4
2.2 Arbetsmarknaden för idrottsvetare	4
2.3 Arbetsmarknadens syn på högre utbildning	5
2.4 Tidigare studier.....	6
2.4.1 Alumniundersökning från en idrottsvetarutbildning	6
2.4.2 Alumniundersökningar inom andra områden	7
2.4.3 Yrkesutbildningar	8
2.5 Problemformulering	9
2.6 Syfte.....	9
2.7 Frågeställningar	9
3. Metod.....	10
3.1 Studiedesign	10
3.2 Enkätkonstruktion.....	10
3.3 Datainsamling.....	11
3.4 Analys.....	13
3.5 Urval	14
3.6 Reliabilitet och Validitet.....	15
3.6.1 Reliabilitet	15
3.6.2 Validitet	15
3.7 Etik	16
4. Resultat	17
4.1 Sysselsättning	17
4.2 Idrottsvetenskapliga utbildningen	19
4.3 Examensbevis och Arbetsmarknaden.....	22
5. Diskussion	24
5.1 Resultatdiskussion	24
5.2 Metoddiskussion.....	28
5.3 Framtida forskning	32
Referenser.....	33

Bilaga 1. Informationsbrev och Enkät

Bilaga 2. Förfrågan till verksamhetschef

1. Inledning

Vi är studenter från Idrottsvetenskapliga programmet. Det är ett nytt program på en högskola i Mellansverige sedan hösten 2012. Från starten av utbildningen har två kullar tagit kandidatexamen. Idrottsvetenskap är ett tvärvetenskapligt kunskapsområde vilket innefattar både natur- och samhällsvetenskap. Utbildningen på den här högskolan har inriktningen hälsofrämjande livsstil, med huvudspåren AFA (förkortning för anpassad fysisk aktivitet) och doping (Lindahl, 2016).

En grundläggande beskrivning av idrottsvetenskap är att den har 70-år av historia bakom sig i Sverige. Fokus inom idrottsvetenskap varierar mellan olika perspektiv som till exempel samhällsliga, psykologiska, medicinska, idrotten och idrottens regelverk. Studier på högskolenivå handlar inte enbart om idrott i form av tävlingar utan också som ett socialt fenomen. Detta innebär att idrotten är integrerade i både kulturella och sociala sammanhang, som behöver sättas i samband med svenska kulturen och samhället för att förstå den bättre (Hedenborg, 2016).

Idrottsvetenskapliga programmet på högskolan i Mellansverige är den enda i sitt slag i Sverige som har valt att specifikt utbilda studenter inom AFA och doping (UHR, 2017). Utbildningen ger framförallt en djupare kunskap i huvudspåren AFA och doping men innehåller också kurser inom andra akademiska områden. Exempel på andra kurser inom akademiska området är ledarskap och coaching, idrottspsykologi samt kurser inom träning. Studenten får lära sig mer om träning genom att läsa om kost och fysisk aktivitet, anatomi, fysiologi och träningslära. Kurser i andra akademiska områden såsom idrottsjuridik, idrottsekonomi, idrottsvetenskap, idrottssociologi, idrottspedagogik, fysisk belastning och motorisk träning ingår även i utbildningen. Den nyvunna kunskapen i idrottsvetenskap går antingen att tillämpa praktiskt på arbetsmarknaden direkt efter kandidatexamen eller så kan studenter välja att vidareutbilda sig på masternivå inom ett specifikt kunskapsområde.

Universitetskanslersämbetet undersökte hur genomströmningen såg ut på universitet och högskolor under åren 2007 till 2013 (Universitetskanslersämbetet, 2015). Deras resultat visade att cirka 10 procent av studenterna slutade utbildningen innan andra terminen. Statistiken för generella utbildningar visar att det inte var någon större skillnad med genomströmningen på yrkesutbildningar. Det var cirka 10 procent av

kvinnorna och cirka 15 procent av männen från generella utbildningar som slutade utbildningen innan andra terminen (ibid.).

I ”*Vägen från skola till arbetsmarknad - En studie om påverkan på arbetskraftsutbudet*” har de undersökt hur fördröjningen ser ut från examen till etablering på relevant arbetsmarknad mellan åtta olika utbildningsinriktningar samt utbildningsnivåer från högskolor (Lund, 2010). Enligt Lund (2010) tar det 1,1 år innan genomsnittsindividerna har etablerat sig på en arbetsmarknad utifrån deras utbildning. När utbildningar på tre-, fyra- och fem år jämfördes med varandra, visar resultatet att studenter från femåriga utbildningar inom fem år efter examen etablerat sig till en högre grad på arbetsmarknaden. Det är 96 % som har ett relevant yrke jämfört med runt 89 % från tre- och fyra åriga utbildningar. Utbildningar på fem år beskrivs att till stor del vara yrkesspecifika samtidigt som tre- och fyraåriga utbildningar i hög utsträckning istället ger en generell examina för studenten. En förklaring till resultaten ovan kan vara att arbetsmarknaden samt vägen in på arbetsmarknaden är tydligare för utbildningar på fem år (ibid.).

Lund (2010) tar även upp möjliga orsaker till varför studenter inte etablerar sig på arbetsmarknader relaterat till sin utbildningsinriktning. Det kan till exempel vara utbildningsrelaterat, vilket innebär att studenten inte visste vad den ville jobba med innan de började utbildningen. Andra orsaker kan även vara själva arbetsmarknaden, där efterfrågan är svag eller att studenten väljer att vidareutbilda sig för att bli mer attraktiv mot framtida arbetsgivare (ibid.).

Vi kommer att gå klart vår utbildning till sommaren och ska då ge oss ut på arbetsmarknaden. Eftersom utbildningen ger oss kunskaper inom ett brett fält där vi läser lite av allt inom idrottsvetenskapen så har funderingar kommit upp under utbildningen kring vilka yrken vi kan arbeta med efter programmet. Hur kvalificerad är du som idrottsvetare på arbetsmarknaden? Vet arbetsgivarna om att idrottsvetare finns på arbetsmarknaden? Har idrottsvetare relevanta yrken efter avslutade studier?

Det finns ett behov att kartlägga vad de som gått ut tidigare gör idag efter avslutad utbildning för att få en tydligare bild av vilka valmöjligheter en idrottsvetare har på arbetsmarknaden. Det har påpekats i litteraturen att idrottsvetare bör fördjupa sig mot en eller några utvalda områden och yrkesroller efter den idrottsvetenskapliga utbildningen för att bli mer kvalificerad på arbetsmarknaden (Wirén Åkesson, 2014). Förutom vårt eget intresse har vi fått idén om denna studie som ett uppdrag från utbildningsansvarige

för programmet på skolan; att utvärdera Idrottsvetenskapliga programmet genom en undersökning.

Två centrala begrepp används i den här studien, *alumner* och *alumniundersökningar*. Alumn används i studien för att beskriva målgruppen tidigare studenter. Alumn blir den som avslutar sina studier på alla olika utbildningar och skolor, alumner har en viktig roll för utbildningarnas utveckling på högskolor och universitet. Alumniundersökning är en studie där alumner kontaktas för att få feedback på utbildningen och därigenom få en återkoppling på var de hamnar efter avslutade studier.

2. Bakgrund

2.1 Idrottsvetenskapens framväxt

Ur ett historiskt perspektiv är det idrottslärarytbildningar som ligger till grund för dagens Idrottsvetenskapliga program (Wirén Åkesson, 2014). Gymnastik- och idrottshögskolan i Stockholm även kallad GIH är världens äldsta idrottshögskola. Den grundades 1813 och där har studenter främst utbildats till gymnastik- och idrottslärare men sedan en tid tillbaka finns det också Masterprogram i idrottsvetenskap samt sport management (Kierkegaard, 2017).

Utvecklingen inom idrottsutbildningar gick från att endast utbilda idrottslärare till att under 1970-talet och 1980-talet grundades utbildningar riktade mot idrotten, framförallt mot den ideella idrottsrörelsen (Wirén Åkesson, 2014). Det var i form av instruktörsroller där likheter med idrottslärarytbildningen fortfarande fanns, den enda skillnaden var att de blev idrottslärare inriktade mot idrottsrörelsen. Under 1980-talet fanns det bara ett fåtal idrottsutbildningar, såsom idrottstränare samt idrottspedagog där kärnan var inom pedagogiken. Lärarytbildningarna förändrades i början av 2000-talet till att bli mer specifikt renodlade idrottslärare. Innan förändringarna genomfördes fick idrottslärare undervisa i idrott men de utbildades inte specifikt till bara idrottslärare.

Genom att lärarytbildningarna utvecklades till att bli mer specifika mot arbetsmarknaden öppnade det upp för tillkomsten av nya utbildningar (Wirén Åkesson, 2014). Det gjorde att idrottsutbildningsområden förändrades efter millennieskiftet. Under en tvåårsperiod från år 2000 startade sex nya idrottsutbildningar, för att öka ytterligare till 11 stycken år 2002 (Wirén Åkesson, 2014). Nu var inte längre syftet att uteslutande utbilda idrottspedagoger, utan de nya utbildningarna var istället idrottsvetenskap-, management-, ledarskap- och coachingprogram samt idrottstränarytbildningar. Idrottsvetenskapen slog igenom med kraft under 2000-talet på det akademiska utbildningsområdet (Wirén Åkesson, 2014). Till höstterminen 2017 finns det nio stycken Idrottsvetenskapliga program på kandidatnivå samt fem på mastersnivå (UHR, 2017).

2.2 Arbetsmarknaden för idrottsvetare

I slutet av 90-talet identifierade några akademiska lärosäten att det fanns ett stort behov av högutbildad samt professionell personal inom idrottens områden (Wirén Åkesson, 2014). Det utbildades främst generalister för idrotten vid högskolor samt universitet på

akademiska området. Begreppet generalist betyder att studenten får en bred kunskap, det vill säga kan lite om många områden jämfört med yrkesutbildningar, där studenten istället kan mycket om lite och blir specialist inom sitt område. Relationen mellan akademiska idrottsutbildningar och arbetsmarknaden är signifikativ när arbetsmarknaden efterfrågar en viss kunskap, i detta fall generell eller specialistkunskap och hur akademiska idrottsutbildningar förhåller sig till det när kunskap samt yrkesroller examineras (Wirén Åkesson, 2014).

Beträffande förhållandet mellan yrkesutbildningar och breda utbildningar säger Universitetskanslern Lars Haikola ”*Jag vill ha både och – och ingen är finare än den andra*” (Haikola, 2017). Han anser att högskolor inte ska utbilda studenter för bara kortsiktiga arbetsmarknadskrav. Tanken med utbildningarna är att de ska ge en kunskapsbas för resten av livet, som studenten sedan kan vidareutveckla. Haikola (2017) påpekar att statistiken visar att examen från en yrkesutbildning inte betyder att man passar automatiskt in på arbetsmarknaden (ibid.).

Det specifika för utbildningar såsom sport management- och andra idrottsutbildningar där arbetsmarknaden är otydlig och studenten inte får några specifika yrkesroller, är att det ger en bred kompetens- och kunskapsbas inom ett stort urval av ämnen (Wirén Åkesson, 2014). I artikeln *Jag tvivlar på idrottsvetenskapen!* ifrågasätter forskaren Bo Carlsson denna bredd inom dess utbildningar samt den idrottsvetenskapliga forskningen (Carlsson, 2014). Han resonerar att idrottsvetare får en ytlig och bred kunskap, vilket inte gör studenten mycket smartare än en så kallad soffexpert, som får kunskap av erfarenheter genom ett partiskt synsätt. Enligt Carlsson (2014) blir inte en idrottsvetare något speciellt och där alumnen får en tvivlande akademiskt och vetenskaplig roll (ibid.). När en idrottsvetare har fått en tvivlande akademisk roll av utbildningen kan det innebära konsekvenser när alumnen ska ut i arbetslivet. Först och främst ställs de inför en situation där deras otydliga yrkesroll innebär att efterfrågan på arbetsmarknaden är svår att känna igen. På arbetsmarknaden ställs idrottsvetare inför situationer där de konkurrerar om samma tjänster med alumner som har specialistkunskaper från icke idrottsspecifika utbildningar (Wirén Åkesson, 2014).

2.3 Arbetsmarknadens syn på högre utbildning

Högre utbildningar uppfyller flertalet funktioner i samhället så som att bistå med kunskaper och kompetens men framförallt medverka till studentens bildning (Krassén, 2014). Traditionellt har kunskaperna en student lär sig från högre utbildningar setts som

en investering för individens humankapital, som i sin tur ska höja studentens produktivitet. Följden av att produktiviteten höjs blir att den ska ha en direkt betydelse för samhällsekonomin. Det finns också ett annat sett att se produktiviteten och det heter signalvärde, vilket är viktigt för både arbetsgivaren samt alumnen. Signalvärdet för arbetsgivare betyder att innan alumnen anställs får den signaler om vilken produktivitet alumnen har (ibid.). Anledningar till att alumner ska signalera är enligt Krassén (2014) för att visa att den är mera produktiv än andra sökanden och att mycket tid, hårt arbete samt pengar har lagts ned på att utbilda sig, och därigenom blir attraktivare på arbetsmarknaden (ibid.) I samma studie fick 100 arbetsgivare svara på hur de värderar olika utbildningsmeriter vid rekrytering. Lite mer än hälften av arbetsgivarna 52 procent värderade meriten praktik högst. Det var viktigare för arbetsgivarna att alumnen har genomfört praktik under utbildningen, än att alumnen har tagit ut sitt examensbevis eller slutfört sin utbildning. Omkring hälften av arbetsgivarna uppgav att meriterna examensbevis och slutfört utbildningen inte var viktiga faktorer vid en rekrytering. Det var endast 21 procent som uppgav att dessa meriter värderades högt när de skulle anställa någon (ibid).

2.4 Tidigare studier

2.4.1 Alumniundersökning från en idrottsvetarutbildning

På Malmö högskola genomförde *Joakim Åkesson* en kartläggning av Idrottsvetenskapliga programmet, med syftet att kontrollera vilken position alumnerna har i arbetslivet samt hur redo de var för arbetsmarknaden (Åkesson, 2006). Det var totalt 41(83,6 %) av 49 alumner som var anställda under tidsperioden studien genomfördes. När alumnerna fick svara på frågan om deras anställning hade en idrottsanknytning svarade 21 stycken (42,9 %) av 49 ja på frågan. Andra frågor i Åkessons enkät var bland annat frågan om hur förberedda de blev för sitt nuvarande yrke av Idrottsvetenskapliga programmet. På den frågan svarade 15 (30,6 %) av 49 alumner att programmet förberett dem ganska bra, däremot svarade ingen alumn att de blev mycket bra förberedda. Alumnerna fick svara på om de hade fått sitt arbete utan Idrottsvetenskapliga programmet och då bedömde 15 (30,6 %) av 49 alumner att de inte hade fått tjänsten. Alumnerna blev likaså tillfrågade om de kände ett behov att vidareutbilda sig inom idrottsvetenskap, där 22 (44,9 %) av 49 alumner uppgav att de kände ett behov att fördjupa sig inom området. Resultatet på frågan om examensbevis visade att en mindre del av alumnerna tog ut sitt examensbevis för utbildningen, det vill

säga 15 (30,6%) av totalt 49 alumner. När det gällde alumnernas åsikter om medvetenheten av idrottsvetare på arbetsmarknaden ansåg de flesta att den var svag. Resultatet visade att det var 38 stycken (77,5 %) av 49 svarande alumner som svarade att medvetenheten var mycket liten eller ganska liten. Detta leder in på frågan hur behovet av idrottsvetare kommer se ut om tio år från den tidpunkt alumniundersökningen utfördes. Inom tio år trodde 41 (83,7 %) av 49 alumner att behovet av idrottsvetare kommer öka mycket eller lite (Åkesson, 2006).

2.4.2 Alumniundersökningar inom andra områden

På Uppsala universitet utfördes det en allmän alumniundersökning med deras tidigare studenter. På frågan om de har stor användning av sin utbildning i sitt yrke var det 144 (38 %) av 380 och 136 (40 %) av 340 alumner från Historisk - Filosofiska och Språkvetenskapliga programmen som svarade att de instämmer helt på den frågan (Lundmark, 2006). Resultatet från Historiska - Filosofiska och Språkvetenskapliga programmen visade på ett lägre resultat än vad resterande alumniundersökningar fick i denna kategori, och dessa resultat kommer redovisas nedan.

På Nationalekonomiska utbildningen på Stockholms universitet utfördes en studie där det undersöktes var alumnerna tog vägen efter deras utbildning (Andersson, 2013). Resultatet i studien visade att det var 182 (59,7%) av 305 svarande Nationalekonomiska alumner ansåg sig ha ett yrke där deras utbildning var meriterande på något sätt eller att de hade användning för sina nya kunskaper från programmet (Andersson, 2013).

Alumniundersökningen som utfördes på Handelshögskolan i Göteborg kom fram till att 186 stycken (62 %) av 300 från Samhällsvetenskapliga miljövetarprogrammet ansåg att deras nuvarande yrke efter avslutade studier var antingen ganska eller mycket relevant för utbildningen (Enkät fabriken, 2014).

En alumniundersökning utfördes på Södertörns universitet på Genusvetenskapliga utbildningen. Syftet med undersökningen var att undersöka vilken framtid alumner från programmet fick efter sin utbildning. Resultatet visade att 376 (62 %) av 606 svarande alumner arbetade med ett yrke som hade en relevant koppling till Genusvetenskapens utbildning (Lundberg & Werner, 2013).

När Folkhälsovetenskapliga programmet på Malmö högskola undersöktes visade resultatet att 37 (55 %) av 68 deltagande alumner bedömde att de arbetade inom något av ämnena de läst om på utbildningen. Alumnerna ansåg att det var nödvändigt att

tydliggöra profileringen mot arbetsmarknaden för studenterna som studerar på programmet (Hjälms, 2010).

Resultatet från Hälsovetenskapliga programmet på GIH överensstämmer med resultaten från tidigare nämnda alumniundersökningar. Det visade sig att 54 (61 %) av 89 alumner ansåg sig arbeta inom hälsovetenskapliga områden efter sin utbildning (Furu & Trebaska, 2008).

2.4.3 Yrkesutbildningar

Beträffande undersökningar om hur etablerade alumner är på arbetsmarknaden efter att de har avslutat sina studier, visar resultaten att det är alumner från yrkesutbildningarna som etablerat sig starkast på arbetsmarknaden (Viberg & Nilsson, 2015; Johansson, 2009; Hultber & Rogert, 2011). I universitetsämnetets årliga rapport från 2015 undersöktes hur etablerade alumner från olika skolor samt program mellan 2007 och 2013 var på arbetsmarknaden. Resultaten från universitetsämnetets årliga rapport visade att år 2013 var gruppen alumner som tog yrkesexamen 2009/2010 i Sverige etablerade med 84,8% på arbetsmarknaden och av dem som tog examen år 2011/2012 var det 86 % som var etablerade på arbetsmarknaden (Viberg & Nilsson, 2015). Det gäller även de grupper som har genomgått minst 75 % av sin utbildning men inte fått examensbevis. Det är yrkesutbildningar som till exempel officerare, övriga yrken inom socialt arbete och civilekonom som har högst etablering på arbetsmarknaden jämfört med alumner från andra program som inte tagit sin examen (Viberg & Nilsson, 2015).

Även alumniundersökningar från Sjukgymnastprogrammet vid Mälardalens högskola (Johansson, 2009) visade på ett liknande resultat. Urvalet bestod av totalt 104 personer, av dem var det 68 (65,3%) alumner som deltog i undersökningen. Det framkom i resultatet att 54 (79 %) av 68 alumner arbetar med sjukgymnastik efter sina studier (Johansson, 2009).

Däremot visade resultaten från en annan studie att alumner från en utbildning med yrkesspecificering automatiskt inte innebär en högre etablering på arbetsmarknaden (Hultber & Rogert, 2011). En alumniundersökning utförd på alumner från Journalistprogrammet på Södertörns högskola påvisade liknande resultat med två studier från tidigare rubriken alumniundersökningar inom andra områden (Enkät fabriken, 2014; Lundberg & Werner, 2013). Det var 282 (65 %) av 436 svarande som

hade ett yrke kopplat till sin utbildning efter sina studier en koppling (Hultber & Rogert, 2011).

2.5 Problemformulering

Studenter utbildar sig till yrken på högskolan på grund av sitt intresse för ett akademiska kunskapsområde, och vill sedan kunna tillämpa sin nyvunna akademiska kunskap praktiskt på arbetsmarknaden. Resultaten från tidigare studier tyder på att alumner från generella utbildningar behöver längre tid till att etablera sig på en relevant arbetsmarknad. Arbetsmarknaden kan även vara otydlig vilket inverkar på alumners möjligheter till att få en anställning med anknytning till utbildningen. Om en idrottsvetare ska få en tydlig bild av vilka yrkesområden som finns i arbetslivet, behöver återkommande undersökningar genomföras på idrottsvetenskapliga utbildningen (Åkesson, 2006).

2.6 Syfte

Syftet är att kartlägga hur många alumner från ett Idrottsvetenskapligt program i Mellansverige som har ett yrke med idrottsvetenskaplig anknytning och hur väl rustade alumnerna anser sig vara för idrottsvetenskapens arbetsmarknad efter avslutade studier.

2.7 Frågeställningar

- Arbetar alumnerna inom utbildningens idrottsområden?
- Upplevde alumnerna att Idrottsvetenskapliga programmet förberedde dem för idrottsvetenskapens arbetsmarknad?

3. Metod

3.1 Studiedesign

För att svara på studiens syfte användes en kvantitativ enkätstudie, för att på ett enklare sätt nå ut till urvalet och samtidigt få in data kring syftet (Hassmén & Hassmén, 2008).

I studien användes metoden urvalsundersökning (Dahmström, 2011), eftersom urvalet bestod av en begränsad grupp och det är enbart ett fåtal av Sveriges studenter passade in i studien. Deltagarna var alumner från ett nystartat program vid en specifik högskola. Det innebar att urvalsgruppen inte var så stor eftersom endast två tidigare klasser har utexaminerats, våren 2015 och våren 2016. Målpopulationen hade inte varit ute i arbetslivet efter utbildningen i mer än två år.

3.2 Enkätkonstruktion

Under bilaga 1 finns enkäten som användes i studien. Länken till enkäten mailades ut till målpopulationen tillsammans med ett informationsbrev. I början av enkäten gavs instruktion om hur enkäten besvarades, motivet och problemet till att denna enkätundersökning skulle utföras, etiska riktlinjer som denna studie följde samt vilka det var som utförde studien. Enkäten började med tre stycken grundläggande bakgrundsfrågor som identifierade vilket kön alumner hade, när de började utbildningen samt om det hade tagit ut sitt examensbevis för Idrottsvetenskapliga programmet (Berntsson, et al., 2016), följt av 21 frågor som var kopplade till syftet samt frågeställningarna. Det var totalt 24 frågor och en viktig regel är att enkäter inte bör överstiga 60 stycken frågor med fasta svarsalternativ, samt att det ska vara högst 20 stycken frågor som har möjligheten till fria svar (Finn, et al., 2014).

Enkäten bestod av 15 frågor inspirerade av en befintlig enkät som användes i en pilotstudie utförd på alumner från Idrottsvetenskapliga programmet vid Högskolan i Malmö, framtagen för att svara på vilken position alumnerna har i arbetslivet efter avslutade högskolestudier (Åkesson, 2006). Författarna i denna studie tog kontakt med projektansvarig för pilotstudien och fick tillåtelse (se bilaga 2) att använda frågor i dennes enkät i den här studien. Motivet till att använda frågorna från *Joakim Åkessons* uppföljningsstudie var att frågorna mäter det den här studien vill mäta samt att de är testade (Berntsson, et al., 2016) Enkäten innehåller 15 frågor inspirerade av Åkesson och för att få svar på vilken nuvarande sysselsättning alumnerna hade togs en fråga från

Statistiska Centralbyråns frågebänk (Hagman, 2004). Enkäten kompletterades med åtta egna formulerade frågor eftersom det behövdes ytterligare information från alumnerna. Frågorna som var inspirerade av Åkesson (2006) och frågan om sysselsättning från Statistiska Centralbyråns frågebänk ansågs inte räcka för att kunna svara på studiens syfte.

En pilotstudie användes när enkäten testades och tre stycken personer fick svara på enkäten för att se hur den uppfattades ur ett deltagarperspektiv. I pilotstudien undersöktes det om frågorna mätte det de avses att mäta samt om de var felkonstruerade (Eliasson, 2013; Hagevi & Viscovi, 2016). Det var också viktigt att det fanns en röd tråd i enkäten, där frågorna delades in i olika teman för att det skulle bli enklare att förstå och utföra enkäten (Allebäck, 1994).

Frågorna var blandade mellan flervalfrågor, skattningsfrågor och envälsfrågor. Fasta svarsalternativ valdes på en stor del av frågorna för att det blev enklare att bearbeta och analysera den insamlade informationen. Slutna frågor där fasta svarsalternativ användes förtydligade och begränsade valmöjligheterna för alumnerna (Allebäck, 1994).

Alternativet *vet ej* valdes bort för att det inte gav ett svar som ger nytta till resultatet, utan det skulle bara vara överflödigt data. Det gjorde att respondenterna var tvungna att ta ställning till frågan.

Frågorna 5,8,14a, 14c, 15a, 15c och 17b var öppna, där deltagaren hade möjligheten att komplettera med ett antingen kort svar eller långt valfritt skriftligt svar beroende vilket svar frågorna sökte. Ett annat motiv till att även använda öppna svarsalternativ var för att frågorna sökte ett svar som var brett och personligt (Dahmström, 2011). En fråga hade två fasta och ett öppet svarsalternativ där deltagaren hade möjligheten att svara fritt (Hagevi & Viscovi, 2016).

3.3 Datainsamling

Strategin för denna studiers tidsupplägg grundades på vad som ansågs passa bäst för studien (Trost & Hultåker, 2016). Arbetet med enkätens datainsamling strukturerades utifrån tre olika processer, såsom information om att enkäten skulle skickas, utskick av enkät och påminnelser till alumner som inte hade svarat på undersökningen.

Tabellmallen från boken *Minska bortfallet* användes för att underlätta arbetsprocessen i datainsamlingen. Antalet alumner som svarade på enkäten under de tre processerna

sammanställdes i en tidsplan för att tydliggöra och underlätta om eventuella uppföljningsåtgärder behövde göras (Japac, et al., 1997).

För att kunna säkerställa resultatet i en enkätundersökning bör svarsfrekvensen vara minst 30 deltagare (Crawford, 1996). När det gäller urvalet ska minst 60 % av urvalet svara på enkäten för att det ska gå att generalisera resultatet för hela målpopulationen. Är svarsfrekvens mellan 50 och 60 % bör man vara aktsam med att dra några större analytiska slutsatser av resultatet (Moore, 2006).

En lista med privata mailadresser till alumnerna från utbildningsansvarige var tillgänglig under hela processen, samtidigt som två listor från administrationen för akademien som programmet tillhör blev tillgänglig en dag innan påminnelsen skickades ut. Listorna från administrationen var registreringslistor från sista terminens kurs examensarbete och innehöll mobilnummer samt skolmail. Alumner som saknade uppgifter om privat mailadress letades upp på sociala medier och kontaktades för att få uppgifter om deras mailadress.

Första steget i processen var att deltagarna uppmärksammades om deltagandet i enkätstudien (Trost & Hultåker, 2016). Alla utom sju stycken alumner fick informationen skickad till sin privata mail, de övriga sju fick istället ta del av informationen via sociala medier på grund av att deras privata mailadress saknades. Alumnerna som kontaktades på Facebook fick uppge vilken mailadress de ville ha enkäten på. Informationen alumnerna tog del av handlade om vilka författarna till studien var, syftet med studien, vad alumnerna kan bidra med, hur studien ska genomföras, storleken på enkäten och vad den skulle handla om (Hassmén & Hassmén, 2008). Fem dagar senare skickades ett bekräftelsemail till alumnerna då det fanns ett behov att veta om de hade läst informationen men framförallt för att få en bekräftelse på att mailadressen var aktiv. Internet behövde användas till att leta upp mobilnummer när fyra stycken alumnerna som inte läste eller besvarade den tidigare informationen på Facebook. Två alumners mobilnummer hittades och kontaktades på telefonen, vilket ledde till att de uppgav sin mailadress.

Vid utskicket av enkäten var det viktigt att svarstiden anpassades efter högtider eller andra aktiviteter som tar fokus från urvalets vardag. Detta var noga att tänka på för att få så många som möjligt av urvalet att besvara enkäten (Ejlertsson, 2014). Den tanken fanns med när tidpunkten bestämdes för utskicket av enkäterna. Efter alumnerna uppmärksammades om studien skickades enkäten ut 13 dagar senare till 31 stycken

alumners privata mail och tre stycken på Facebook genom Messenger. En av de tre alumnerna som kontaktades via sociala medier uppgav att hen ville ha enkäten skickad till sig via Messenger. De övriga två alumnerna var svåra att få respons av men att skicka enkäten via Messenger var det ända alternativet när mailadresser saknades.

Sista steget i processen var påminnelserna, i boken *Att få svar* står det att insamlingsarbetet bör läggas upp så att det skickas ut en till två påminnelser av enkäten för att förbättra deltagarnas svarsfrekvens (Kylén, 2004). För att öka deltagandet i studien skickades det ut en påminnelse en vecka efter utskicket av enkäten till alumnernas privata- och skolmail. Enkäten skickades till deras skolmail i ett sista försök att få in mera svar, även fast det inte var säkert om skolmailen fortfarande var aktiv. Alumnerna hade fem dagar till på sig att svara på enkäten innan deadline för insamlingen. Det var en alumner som fick påminnelsen på Facebook genom Messenger, två stycken alumner fick sms, deras mobiltelefonnummer fanns med på registreringslistan från administrationen. Beslutet togs att skicka sms till två alumner för att det inte gick att få kontakt med dem via mail eller Facebook.

3.4 Analys

Analysen av resultatet utfördes med hjälp av ett Excel-dokument skapat direkt av enkätprogrammet Google forms. Svaren i dokumentet sammanställdes sedan till beskrivande statistik i form av tabeller och diagram med hjälp av statistikprogrammet SPSS. SPSS är ett statistikprogram som idag är en populär metod att analysera statistisk data hos forskare samt studenter. Variablerna importerades in i SPSS från Excel-dokumentet. Inmatningen av svaren förenklades genom att varje svarsalternativ fick en siffra (Ejlertsson, 2014; Wahlgren, 2012; Hagevi & Viscovi 2016). Enkätsvaren analyserades och de svar som var kopplade till syftet samt frågeställningarna redovisades i resultatet. Genom att använda beskrivande statistik i form av pajdiagram, frekvens- och korstabeller redovisades resultaten på ett tydligt sätt (Finn, et al., 2014). Korstabellerna används för att jämföra korrelationen mellan två olika undersökningsområden (Wahlgren, 2012).

En variabellista med bakgrunds- samt undersökningsvariabler skapades med anledningen av att ge studien en säker överblick om vilken frågeställning som frågorna ska tillhöra (Lindström, et al., 2001). Bakgrundsfrågorna i enkäten blev bakgrundsvariabler och studiens frågeställningar blev undersökningsvariabler i variabellistan (ibid.).

Figur 1. Lista med bakgrunds- och undersökningsvariabler

VARIABELLISTA

Bakgrundvariabler

BV1 Kön

BV2 Vilket år påbörjade du din utbildning?

BV3 Har du tagit ut examensbevis från din avslutade utbildning?

Undersökningsvariabler

UV1 Arbetar alumnerna från en högskola i Mellansverige inom utbildningens idrottsområden?

UV2 Upplevde alumnerna att Idrottsvetenskapliga programmet förberedde dem för idrottsvetenskapens arbetsmarknad?

3.5 Urval

Urvalet togs ut genom handplockning för att få relevanta svar i enkätundersökningen som var kopplade till syfte och frågeställningar. När urvalet handplockats blir det mer sannolikt att få ut den bästa gruppen för att besvara studiens syfte (Hassmén & Hassmén, 2008). Sen starten av Idrottsvetenskapliga programmet 2012 har det antagits 30 stycken studenter höstterminen 2012 samt 30 stycken höstterminen 2013. Det innebär att totalt har 60 stycken studenter antagits till utbildningen. Det har skett en genomströmning på 26 stycken alumner som valde att inte slutföra utbildningen (Universitetskanslersämbetet, 2015). Studenter som varit registrerade på den avslutande kursen 2014 och 2015 ingick i urvalet för den här studien. Det gav ett urval på totalt 34 alumner som uppfyllde kriterierna för att tillfrågas om deltagande i studien.

Inklusionskriteriet på respondenterna i urvalet var att de ska ha gått alla tre åren på Idrottsvetenskapliga programmet på en högskola i Mellansverige mellan 2012 och 2016. Det var inte ett krav att ha fått godkänt på sitt examensarbete men de skulle ha registrerat sig på den avslutande kursen, detta för att öka chanserna att datainsamlingen kommer ifrån en så stor grupp som möjligt som då ger en bättre validitet på resultatet. Studiens exklusionskriterier var om studenten hoppat av innan år tre avslutats, har gått samma program i annan stad och är före detta student i Mellansverige men på ett annat program än Idrottsvetenskapliga programmet. Av totalt 34 stycken var det 21 (61 %) alumner som svarade på enkäten. Det var tre av 21 svarande som inte hade svarat på en fråga som var viktig för studiens resultat, men på grund av att det var ett litet urval i studien så togs beslutet att ta med alumnerna i resultatet.

3.6 Reliabilitet och Validitet

3.6.1 Reliabilitet

Reliabilitet innebär att metoden är pålitlig (Gunnarson, 2002).

Frågorna i enkäten har inspirerats av resultatredovisningen från en tidigare alumnstudie utförd av *Joakim Åkesson* (Åkesson, 2006), på grund av att författaren inte längre hade tillgång till den ursprungliga enkäten. Valet att förändra vissa delar av materialet från Åkessons studie kan ha påverkat studiens reliabilitet, då några frågor ersattes med egna frågor som inte tidigare har använts. Det kan göra att resultatet blir mindre pålitligt än om frågorna hade varit exakt lika som frågorna i Åkessons enkät, vilket hade stärkt reliabiliteten (Allebäck, 1994). Genom att testpiloterna kontrollerade enkätformuläret minskades riskerna för konstiga instruktioner i informationsdelen och att frågorna var tydligt formulerade (Nyqvist, 2017).

Hur datainsamlingen genomfördes kan ha påverkat denna studies svarsfrekvens negativt, genom att använda en elektroniska enkät istället för pappersenkät.

Pappersenkäter som skickas med posten får oftast en högre svarsfrekvens (Troost & Hultåker, 2016). Ett skäl kan vara att ett e-mail lättare glöms bort än det synliga brevet på till exempel köksbordet. Andra möjliga orsaker till en lägre svarsfrekvens är om enkäten skickades till en inaktiv e-mailadress eller om den råkade hamna i fel brevlåda, det vill säga skräpposten (Troost & Hultåker, 2016). Tidsperioden för studien var väldigt kort vilket kan även ha påverkat svarsfrekvensen negativt. Vid enkätundersökningar riktade mot privatpersoner bör tidsaspekten tas i åtanke, just för att det kan ta tid innan personerna svarar på enkäten. I utbildningssituationer där det förekommer tidsbrist bör metoder som tar tid hanteras med försiktighet (Finn, et al., 2014).

Möjligheten att upprepa den utförda mätningen genom en enkätundersökning och få samma resultat är hög.

3.6.2 Validitet

Validitet avser att mäta det som är relevant i sammanhanget (Gunnarson, 2002).

Mätprocessen i studien bestod av momenten pilotstudie och val av urval. Enkäten kontrollerades genom en pilotstudie med tre stycken personer för att se om den mäter det studien ville kartlägga. Med hjälp av testpiloterna minskades riskerna för tolkningsproblem, vilket kan vara en svaghet när enkät används (Eliasson, 2013;

Nyqvist, 2017). Fördelen med ett handplocka urvalet är enligt Hassmén & Hassmén (2008) att när deltagarna uppfyller urvalskriterierna blir de representativa för studiens syfte (ibid.). Tanken med att deltagarnas upplevda erfarenheter skulle vara relevant för syftet och när de även uppfyllde urvalskriterierna stärktes urvalets validitet genom alumnernas deltagande i studien. Urvalet bestod redan av en mindre grupp alumner, det vill säga 34 stycken som efter enkätens deadline blev 21 deltagande alumner.

Konsekvenserna av en svarsfrekvens på mindre än 30 stycken innebär att resultatet försvagas (Crawford, 1996). Studiens validitet stärks av att testpiloter har använts samt det handplockade urvalet (Nyqvist, 2017). Frågorna i denna studie har svarat på vad studien vill kartlägga men inte helt och hållet till belåtenhet. I efterhand har det blivit tydligt att en specifik fråga saknades. Att alumnerna inte gavs möjligheten att svara på frågan om varför de kände ett behov att vidareutbilda sig innebär det att det fanns en kunskapslucka i studien. Svaren på den frågan hade gett en djupare förståelse för om alumnerna var väl rustade inför arbetsmarknaden och bidragit till en starkare nivå av validitet (Åkesson, 2006; Allebäck, 1994; Hagevi & Viscovi, 2016; Lundvist, ud).

3.7 Etik

Etiken i studien gick efter de fyra krav som det tidigare Humanistisk-samhällsvetenskapliga forskningsrådet kommit fram till (Hassmén & Hassmén, 2008). Dessa krav bestod av: *Informationskravet*, vilket innebar att studiens syfte och utförande framfördes till urvalet. Det andra kravet som studien gick efter var *samtyckeskravet* där alla deltagare gick med på ett samarbete och bestämde själva över sin medverkan i forskningsstudien, detta utfördes genom att det skickades ett informationsmail till urvalet samt i enkätens informationsblad. Det tredje kravet som denna studie följde var *konfidentialitetskravet*, vilket gick ut på att alla deltagarnas uppgifter behandlades på ett sätt så att bara forskarna tog ta del av dem och individerna i studien förblev anonyma. Det sista kravet som användes i studien var *nyttjandekravet* där uppgifterna som samlats in om enskilda personer endast fick brukas till syftet. Kontakt togs med hjälp av informationsbrev och en förfrågan om att delta i studien via mail till målpopulationen. Det viktigaste som togs upp i informationsbrevet (se bilaga 1) var att tydligt förklara vilka som genomförde studien, studiens syfte samt vilka rättigheter alumnerna hade angående deltagande och anonymitet (Hassmén & Hassmén, 2008).

4. Resultat

4.1 Sysselsättning

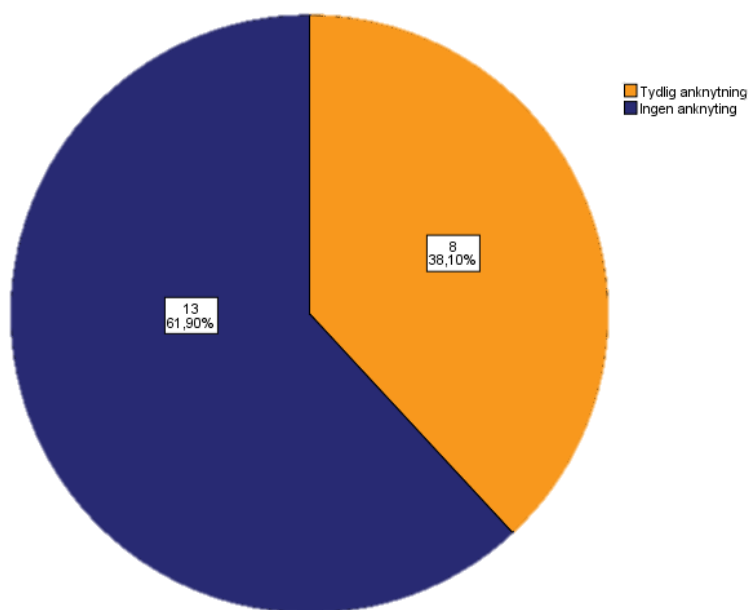
Alumnerna fick frågan om vilken sysselsättning de har idag, med ett resultat på att 18 (85,7 %) av 21 hade en anställning under perioden enkäten besvarades. För de tre övriga personerna var två studerande och en arbetssökande. Arbetsplatserna alumnerna har varierar mellan många olika yrkesområden, där vissa svar som utmärker sig mer än andra. Arbetsgivarna som utmärker sig är kommuner, idrottsförbund och idrottsföreningar. Resultatet visar att fem alumner har uppgett att de är kommunalanställda, två stycken arbetar åt en idrottsförening och en alumna på ett idrottsförbund. Fullständig redovisning av alla arbetsgivare visas i tabell 1.

Tabell 1. Arbetsgivare för alumner (N=21) från Idrottsvetenskapliga programmet upp till två år efter avslutade studier

Tabell 1	Frekvens	Procent
Anställd av en kommun	5	23,81
Ej svarat	4	19,048
Idrottsförening	2	9,524
Restaurang	2	9,524
Försäkringsbolag	1	4,762
Företag som arbetar med fysisk aktivitet för barn	1	4,762
Företag inom familjeomsorg	1	4,762
Bilföretag	1	4,762
Företag inom personlig omvårdnad	1	4,762
Sportbutik	1	4,762
Idrottsförbund	1	4,762
Äventyrsföretag	1	4,762
Total	21	100,0

Resultatet visar att de flesta har en anställning men har yrkena en idrottsvetenskaplig anknytning? Författarna bedömde utefter den uppgivna arbetsgivaren om yrkena ansågs ha en tydlig anknytning eller inte. Nedan visar pajdiagram 1 att det var 8 (38,1 %) av 21 alumner som hade ett yrke med en tydlig anknytning till Idrottsvetenskapliga programmets kunskapsområden.

Diagram 1. Om yrket (N=21) har en idrottsvetenskaplig anknytning

Lund (2010) skriver att det tar i snitt 1,1 år efter avslutade studier innan en alum, som de kallar genomsnittsindivid, är etablerad på en relevant arbetsmarknad utifrån deras utbildning (ibid.). Med hänsyn till deras resultat jämförs två grupper i denna studie med varandra, vilket i detta fall är årskullarna Ht12 och Ht13 i tabell 2. Alumnerna från Ht12 har varit ute på arbetsmarknaden i ett år längre än Ht13. Finns det några skillnader mellan grupperna om de är på en relevant arbetsmarknad?

Tabell 2. Korrelation (N=21) mellan årskullarna och nuvarande yrkets idrottsvetenskapliga anknytning

Tabell 2		7. Har ditt nuvarande yrke idrottsvetenskaplig anknytning?		Total
		Tydlig anknytning	Ingen anknytning	
2. Vilket år påbörjade du din utbildning?	Ht12	5	4	9
	Ht13	3	9	12
Total		8	13	21

Resultatet tyder på att det kan finnas en korrelation med resultaten ovan från Lund (2010). Årskullen som började utbildningen Ht12 har en etableringsgrad på 55,5 %, i motsats till Ht13 där siffrorna istället är 25 %. En större andel från årskullen som har varit ute på arbetsmarknaden i ett år längre har ett yrke med idrottsvetenskaplig anknytning. Årskullen Ht13 har inte varit ute i arbetslivet i 1,1 år än utan det är en sak att ta i beaktning är man läser resultatet i tabell 2.

4.2 Idrottsvetenskapliga utbildningen

I denna kategori redovisas svaren från frågorna om vidareutbildning, hur förberedda de var och om utbildningen uppfyllde deras förväntningar.

Tabell 3. Om utbildningen förberedde alumnerna (N=21) för nuvarande yrket

Tabell 3	Frekvens	Procent
Mycket bra	3	14,4
Ganska bra	7	33,3
Varken bra eller dåligt	6	28,6
Ganska dåligt	2	9,5
Mycket dåligt	3	14,3
Total	21	100,0

Tabell 3 visar om alumnerna ansåg att Idrottsvetenskapliga programmet förberedde alumnerna eller inte för yrket de har idag. Nästan hälften (47,7 %) ansåg att de blev antingen ganska- eller mycket bra förberedda för sitt yrke, detta resultat ska nu brytas ned ytterligare. Hur skulle resultatet bli när frågan om alumnerna kände sig förberedda jämförs med om de har ett yrke idrottsvetenskaplig anknytning? Resultat för alumnerna som har ett yrke med en tydlig anknytning visar att 6 (75 %) av 8 kände sig ganska- eller mycket bra förberedda av utbildningen. Alumnerna med ett yrke utan tydlig anknytning får däremot ett annat resultat, då endast 5 (38,4 %) av 13 stycken tyckte att de blev ganska- eller mycket bra förberedda. Det tyder på att det verkar finnas ett samband mellan yrket och hur förberedd man känner sig av utbildningen. Vidare undersöktes det om alumnerna trodde att de hade fått sitt nuvarande yrke utan sin utbildning. Det var 10 (47,6 %) av 21 som svarade Ja på frågan men samtidigt uppgav åtta (38,1 %) att utan Idrottsvetenskapliga programmet hade de inte fått sin anställning. Återstående tre (14,3 %) svarande alumner visste inte. I tabell 4 jämfördes denna fråga med frågan om hur väl förberedda alumnerna blev av utbildningen. För alumnerna som ansåg att de inte hade fått yrket utan utbildningen var 6 (75 %) av 8 antingen ganska eller mycket bra förberedd.

Tabell 4. Korrelation mellan (N=21) hur förberedda alumnerna var av utbildningen och om de hade blivit anställd utan Idrottsvetenskapliga programmet

Tabell 4		Hur förberedd blev du för ditt nuvarande yrke av utbildningen idrottsvetenskapliga programmet?					Total
		Mycket bra	Ganska bra	Varken bra eller dåligt	Ganska dåligt	Mycket dåligt	
Tror du att du hade blivit anställd på ditt nuvarande yrke utan din idrottsvetenskapliga högskoleutbildning ?	Ja	0	3	4	1	2	10
	Nej	3	3	1	1	0	8
	Vet ej	0	1	1	0	1	3
Total		3	7	6	2	3	21

Enligt Lund (2010) vidareutbildar sig studenter efter avslutad utbildning för att bli mera attraktiv på arbetsmarknaden (ibid.). Kände alumnerna i denna studie att de behövde vidareutbilda sig efter avslutade studier på ett kandidatprogram, det vill säga grundnivå? Resultatet visar att det var 10 (47,6 %) av 21 som upplevde att de hade ett behov att vidareutbilda sig inom idrottsvetenskap efter avslutad utbildning. Områden alumnerna ville fördjupa sig mera i var framförallt kostlära och ledarskap. Kost var området som de hade störst intresse för, det vill säga 4 (19,2 %) av 11 och av dessa fyra var tre även intresserad av att vidareutbilda sig i områdena AFA, psykologi och idrottsmedicin. Vad beträffar ledarskap var det också ett område som ådrog sig intresse från alumnerna. Resultatet visar att 3 (14,4 %) av 11 alumner ville lära sig mer om ledarskap. Andra svar på frågan var två personer som var osäkra på vilket område de skulle välja och de återstående två alumnerna svarade prestation eller personlig tränare och doping. Kvar att redovisa är om förväntningarna alumnerna hade inför Idrottsvetenskapliga programmets unika huvudspår AFA och doping uppfylldes. När det gäller huvudspåret doping anser 11 (52,4 %) av 21 alumner att kurserna inte uppfyllde deras förväntningar. Majoriteteten uppgav att de ansåg att kurserna var för ytliga, det saknades ett djup i kunskaperna som lärdes ut.

... För få kurser om doping. För lite "djup" i kurserna, fick grundkunskap men ingen spetskompetens...

En annan alumner var också inne på att det var just för lite fördjupning och hade då en mer specificerad uppfattning om vad som saknades än svaret ovan:

... Skulle vilja att det varit lite djupare angående olika dopingpreparat, vad som händer i kroppen och att man pratade mer om olika "doser" bla för o få en bättre förståelse för hur det påverkar saken rent biologiskt i kroppen...

Andra delar i doping som alumnerna ansåg kunde förbättras förutom mera djup var den praktiska delen. Det visade sig att de vill ha möjligheten att testa sina kunskaper rent praktiskt och uttryckte att ”... den praktiska implementeringen av kunskapsfördelningen saknades...” Ett specifikt förslag på vad det praktiska kunde innebära ”... Skulle vart bra om man fick vara med på dopingtester osv...”

En alumner hade åsikter som stack ut från de övriga svaren om doping verkligen ska vara med i utbildningen. Orsaker till att alumner ifrågasatte kursen var bland annat att doping inom idrotten är för korrupt men ansåg framförallt att antidoping momentet i utbildningen är överreklamerat.

... Antidoping är det mest överreklamerade området inom denna utbildning. Att hålla utbildning i något lika korrupt och stängt, precis som länder/idrottare som dopar sig. Kurslitteraturer där vi ska betala och läsa någon självbiografi, väldigt VETENSKAPLIGT...

Däremot visade resultatet att 19 (90,5 %) av 21 alumner ansåg att AFA kurserna uppfyllde deras förväntningar. När svaren granskades åskådliggjordes ett mönster om vad alumnerna förväntade sig. Det visade sig att de ville få en bredare förståelse om vad AFA innebär samt hur de kan använda sig av kunskaperna. En alumner beskrev det så här:

... Förväntade mig att jag skulle lära mig vad anpassad fysisk aktivitet var, vad för olika typer av funktionsnedsättningar som är vanliga samt hur fysisk aktivitet kan hjälpa vid dessa funktionsnedsättningar...

Ett annat svar om vilka förväntningar det var på kursen handlade om att lära sig ”... *hur man kan inkludera alla i fysisk aktivitet...*”, vilket stämmer överens med en alumns svar om förväntningar på att få använda de teoretiska kunskaperna i praktiken:

... En ökad förståelse för människor med funktionsnedsättning, men också hur jag rent ledarskapsmässigt kan möta personen där hen är...

En alumns kommenterade specifikt om den praktiska delen i kursen. Att det gavs en möjlighet att använda kunskaperna från AFA rent praktiskt:

... Framförallt skapa mig en uppfattning om vad AFA är. Just denna del av utbildningen med teori blandat med mycket praktiskt både på skolan och framförallt i Bollnäs har inte kunnat göras bättre i mina ögon...

Resultatet visar att när de fick använda teorin i praktiken ansågs det vara positivt, vilket alumnerna saknade i doping.

4.3 Examensbevis och Arbetsmarknaden

Här redovisas resultaten från frågor om i vilken utsträckning som alumnerna tagit ut sitt examensbevis, arbetsuppgifter med idrottsvetenskaplig anknytning, arbetsmarknadens medvetenhet av idrottsvetare och även hur framtida behov av idrottsvetare kan vara inom fem år enligt alumnerna.

Resultatet visar att från båda årskullarna var det 16 (76,2 %) av 21 alumner som hade tagit ut sitt examensbevis för utbildningen. Det verkar dock som att examensbeviset inte är viktigt vid en anställningsintervju. På frågan om alumnerna hade en önskan att arbeta med arbetsuppgifter som de har utbildat sig till att utföra så var resultatet tydligt. Alla

alumnerna uppgav att de ville ha ett arbete med idrottsvetenskaplig anknytning, vilket ändå kan anses vara ett naturligt svar. Ett tydligt resultat är att hela 18 (85,7 %) av 21 upplevde att arbetsmarknaden inte är medvetna om att idrottsvetare står till förfogande. Övriga tre svarade varken stor eller liten medvetenhet på arbetsmarknaden. Alumnerna anser att arbetsgivarna behöver få en större medvetenhet om idrottsvetenskapliga programmet och att idrottsvetare finns. Det leder oss till en annan fråga som även den berör medvetenheten på arbetsmarknaden och specifikt om medvetenheten av idrottsvetare kan se annorlunda ut i framtiden. Tabell 5 redovisar svaret på frågan om alumnerna tror att det framtida behovet på arbetsmarknaden av utbildade idrottsvetare kommer förändras inom de närmaste 5 åren?

Tabell 5. Alumnernas (N=21) uppfattning om framtida behovet av idrottsvetare på arbetsmarknaden inom fem år

Tabell 5	Frekvens	Procent
Öka mycket	2	9,5
Öka lite	13	61,9
Varken öka eller minska	5	23,8
Minska mycket	1	4,8
Total	21	100,0

En större del av alumnerna 71,4 % tror att behovet kommer öka inom fem år. Resultatet tyder på att behovet av idrottsvetare på arbetsmarknaden kan se annorlunda ut i framtiden och det borde då även innebära att arbetsgivarnas medvetenhet av idrottsvetare har ökat.

5. Diskussion

5.1 Resultatdiskussion

Syftet med studien var att kartlägga hur många alumner som hade ett yrke med idrottsvetenskaplig anknytning och hur väl rustade alumnerna ansåg sig vara för arbetsmarknaden efter avslutade studier. Slutsatsen är att 8 (38,1 %) av 21 alumner hade ett yrke med idrottsvetenskaplig anknytning, av de 21 alumnerna ansåg 10 (47,7 %) att utbildningen förberedde dem ganska eller mycket bra inför deras nuvarande yrke.

Möjliga anledningar till de här resultaten kommer diskuteras längre ned i resultatdiskussionen.

Svarsfrekvensen blev 61 % vilket i sin tur var tillräckligt för att vi skulle kunna analysera resultatet. Enligt Moore (2006) är en svarsfrekvens vid enkätundersökning på minst 60 % tillräckligt för att kunna generalisera hela populationen (ibid.). Däremot menar Crawford (1996) att man bör ha minst 30 deltagare för att kunna säkerställa resultatet i en enkätundersökning (ibid.), vilket vi inte fick och därmed blir studiens statistiska power svagare. Det finns fortfarande många olika infallsvinklar och möjliga faktorer till resultaten kan diskuteras, även om det innebär att det inte går att fastställa något på grund av ett lågt deltagarantal. Förutom det tidigare nämnda deltagarantalet har vi också en relation till Idrottsvetenskapliga programmet på Högskolan i Mellansverige. Då vi själva blir idrottsvetaralumner till sommaren 2017 är det svårt att vara helt neutral, jämfört med om en utomstående hade utfört studien. Den utomstående kan genomföra arbetet utan någon tidigare bild av ämnet eller förutfattade meningar.

Nu har vi kommit till delen då resultaten som redovisades i början av resultatdiskussionen ska diskuteras. Resultatet på frågan om alumnerna hade ett yrke med anknytning till deras utbildning överensstämmer med alumniutvärderingar från idrottsvetenskapliga utbildningar från andra lärosäten (se t.ex. Åkesson (2006)). Alla alumner uppgav att de ville ha ett yrke med idrottsvetenskaplig anknytning vilket kan ses som ganska självklart. De flesta av studenterna på Högskolorna runt om i Sverige vill nog arbeta med det de är utbildade till. Olika faktorer till att inte fler alumner hade ett yrke med idrottsvetenskaplig anknytning kan vara gruppen, det vill säga deltagarna som svarade på enkäten. Hade en grupp idrottsvetare från en annan högskola deltagit i studien kanske resultatet blivit ett helt annat. Hur länge deltagarna i undersökningen har varit ute på arbetsmarknaden kan också ha en påverkan på resultatet. Studier visar på att

i snitt tar det 1,1 år innan en alumn är etablerad på en relevant arbetsmarknad (Lund, 2010). Vi jämförde årskullarna Ht12 och Ht13 för att se om det fanns någon skillnad i deras etablering. Det resultatet visade var just att fler från årskullen Ht12 var på en relevant arbetsmarknad än det var från Ht13. Nu var deltagarantalet lågt i denna studie men med resultaten från Lund (2010) tyder det ändå på att det kan finnas en korrelation mellan hur länge man varit ute på arbetsmarknaden och arbetsmarknaden är relevant för utbildningen.

Det leder oss in på nästa del i syftet som berör hur rustade alumnerna ansåg sig vara för arbetsmarknaden. Nästan hälften uppgav att Idrottsvetenskapliga programmet förberedde dem inför deras nuvarande yrke, vilket är ett högre resultat än vad alumniutvärderingar från idrottsvetenskapliga utbildningar från andra lärosäten (se t.ex. Åkesson (2006) fick. Spontant kan vi tycka att det är låga siffror på hur förberedda de kände sig men man måste tänka på vilka arbetsuppgifter och vilken arbetsgivare de har. Arbetar alumnen i butik eller på kontor så är det naturligt att utbildningen inte har förberett dem på de arbetsuppgifter som anställningen kräver. Vi hävdar att det är skillnad om personen efter examen hamnar på en relevant arbetsmarknad men fortfarande inte är förberedd. Resultatet i den här studien visade på en markant skillnad att alumnerna kände sig mycket mera förberedda om de var på en relevant arbetsmarknad än om de inte var det. När alumnerna fick svara på om de hade fått sin anställning utan utbildningen visade resultatet att det finns likheter med tidigare alumniutvärderingars resultat från idrottsvetenskapliga utbildningar från andra lärosäten (se t.ex. Åkesson (2006). Bryter vi ned detta resultat och jämför alumnerna utifrån hur förberedda de blev av utbildningen, ansåg 75 % att var antingen mycket bra eller ganska bra förberedd. Det innebär att siffrorna stiger markant och resultatet blir automatisk starkare.

Efter resultaten i denna studie och tidigare studier verkar mönstret vara att generella utbildningar har både svårare att hitta relevanta arbeten efter avslutade studier och därtill tar det även längre tid till att det sker. Vad det beror på är svårt att säga men vi har några idéer. Anledningarna kan vara att en idrottsvetare får en generell kunskap och behöver vidta åtgärder för att bli attraktiv för arbetsgivare. Alumniundersökningarna på generella utbildningar från tidigare studier i bakgrunden påvisade att det är färre som har ett relevant yrke jämfört med yrkesutbildningarna. Vi får ingen yrkestitel som till exempel lärare, advokat, dataingenjör eller mäklare får efter examen. Av dessa 21

alumnerna hade 18 en anställning, tittar man på platsbanken hos arbetsförmedlingen är det ingen arbetsgivare som söker specifikt en idrottsvetare. Idrottsvetenskapliga programmet ger studenten en breddkunskap, som i sin tur kan tillämpas inom många olika områden. I bästa av världar vill nog de flesta som tagit examen i en utbildning jobba med de man är utbildad till men där ska nyttoaspekten tas i beaktning. En idrottsvetare med kunskaper inom bland annat ledarskap, träningslära, kostlära, ekonomi och anpassad fysisk aktivitet (AFA) kan vara till nytta inom många andra yrkesområden än enbart yrken inom idrottsrörelsen. Ta till exempel ledarskap som kan tillämpas på alla typer av företag. När det gäller kunskaper om olika funktionshinder från kursen anpassad fysisk aktivitet, kan dessa tillämpas inom omvårdnad för att främja fysisk aktivitet. Precis som träningsläran tillsammans med AFA kan tillämpas inom äldreomsorgen för att ge äldre bättre livskvalitet. Det vi vill påpeka med exemplen ovan är idrottsvetare får akademiska kunskaper som är till nytta för både relevanta och mindre relevanta yrken. Ett annat perspektiv på de akademiska kunskaperna från Idrottsvetenskapliga programmet är att alumnerna kan ta med sig kunskaperna in i arbetslivet och fortsätta förädla dem under hela livet (Haikola, 2017).

En lösning till att bli mer attraktiv på arbetsmarknaden är vidareutbildning enligt Lund (2010) och Wirén Åkesson (2014). När alumnerna i denna studie fick svara på frågan om de kände ett behov av att vidareutbilda sig, svarade 47,6 % ja vilket stämmer överens med resultatet i alumniutvärderingar från idrottsvetenskapliga utbildningar från andra lärosäten (se t.ex. Åkesson (2006). Det var speciellt inom områdena kostlära och ledarskap. Fast anledningarna till varför de kände behovet är inget vi kan uttala oss om, när vi inte har frågat efter det. Här hade det behövts en följdfråga för att få reda på svaret. Därför är det svårare att spekulera om det handlar enbart om att bli attraktivare för framtida arbetsgivare eller inte. Det är ändå intressant att nästan hälften av alumnerna har känt behov att vidareutbilda sig inom idrottsvetenskapen. Kan det vara för att utbildningen är bred och tecken på att utbildningen inte förberedde dem tillräckligt för arbetsmarknaden, och att vidareutbildning kan vara en eventuell lösning. Tyvärr verkar det som att ett examensbevis inte kan påverka att vi blir attraktivare för arbetsgivare. Det finns en studie som visar att när arbetsgivarna anställer värderas varken examensbevis eller slutförd utbildning högt. Personen kan ha eventuella restuppgifter kvar eller examensarbetet men har samtidigt rätt kunskaper som arbetsgivaren eftersöker. Det finns en annan merit som arbetsgivarna värderar högst,

vilket är praktik under utbildningen som diskuteras ytterligare i nästa stycke och i slutet av resultatdiskussionen (Krassén, 2014).

Alumnerna i den här studien hade ömsesidiga åsikter med alumnerna i alumniutvärderingar från idrottsvetenskapliga utbildningar från andra lärosäten (se t.ex. Åkesson (2006). Även om det handlar om två olika städer samt att alumniundersökningarna genomfördes vid två olika tidpunkter, blev det ändå tydligt att alumnerna ansåg att arbetsgivarna inte är medvetna om att de finns på arbetsmarknaden. Alumniundersökningar från yrkesutbildningar i bakgrunden visar på en starkare etablering på arbetsmarknaden (Viberg & Nilsson, 2015; Johansson, 2009; Hultber & Rogert, 2011). Vad kan det bero på att yrkesutbildningarna har en annan etablering än generella utbildningar som Idrottsvetenskapliga programmet? En skillnad mellan utbildningarna är att yrkesutbildningar har praktik. Får en student möjligheten att tillämpa sina teoretiska kunskaper praktiskt hos en arbetsgivare under utbildningens gång, kan det öka chanserna till att få ett relevant yrke efter avslutad utbildning. Praktik under utbildningen är något som arbetsgivare värderar högt hos en alumner vid rekrytering (Krassén, 2014).

Förväntningar på innehållet i huvudspåret AFA, det som är unikt för utbildningen i idrottsvetenskap som alumnerna gått, uppfylldes enligt resultatet väl av alumnerna. När det gäller förväntningar på det andra huvudspåret doping var resultatet ett annat. Det var endast 47,6 % som uppgav att förväntningarna uppfylldes. När alumnerna svarade öppet på vad det var som uppfylldes eller vad de saknade fanns det en gemensam nämnare. Det var att få tillämpa teorin i praktiken, vilket de saknade i doping men var nöjda med i AFA. Arbetsmarknaden och utbildningar från högskolor går hand i hand med varandra. Högskolor ska kunna bistå med den kunskap som arbetsgivarna efterfrågar. Är inte arbetsgivarna medvetna om utbildningarna och kunskaperna från dessa, eller om de inte är i behov av kunskaperna uppstår problem. Alumnerna ansåg ändå att inom fem år kommer behov av idrottsvetare öka, vilket kan vara positivt för framtida idrottsvetare. Det som blir intressant är när resultatet i alumniutvärderingar från idrottsvetenskapliga utbildningar från andra lärosäten analyseras ytterligare och vi måste ha i åtanke att det handlar om en grupp idrottsvetare som var från en annan högskola. Inom tio år trodde majoriteten att behovet av idrottsvetare skulle öka mycket eller lite (se t.ex. Åkesson (2006). Det som gör det hela intressant är att behovet undersöktes för elva år sedan och fortfarande anser alumner från Idrottsvetenskapliga program att det inte har skett någon

förändring på arbetsmarknaden. Utan att dra några särskilda slutsatser verkar det ändå som behovet av idrottsvetare inte är högre idag. Frågan är om arbetsmarknaden inte har ett behov av idrottsvetare eller om arbetsmarknaden helt enkelt inte är medvetna om att idrottsvetare finns. Resonemanget baseras på alumnernas åsikter och inte arbetsgivarnas, vilket vi inte heller har kartlagt. När alumnerna anser att arbetsgivarna inte är medvetna om dem skapas det en orolighet och väcker liv i funderingar hos oss eftersom vi själva blir alumner. Vilken nytta har vi av utbildningen i arbetslivet?

Reflektioner av resultat är att medvetenheten av idrottsvetarstudenter och Idrottsvetenskapliga programmet på Högskolan i Mellansverige behöver bli bättre. Vår egna subjektiva förhoppning är att praktik under utbildningen kan vara en lösning till att medvetenheten av idrottsvetare ökar. Fördelarna med praktik är att studenten får visa upp sina akademiska kunskaper samt kan knyta kontakter med potentiella arbetsgivare. Det som ändå kanske är viktigast är att arbetsmarknaden får upp ögonen för utbildningen, genom att konversationer uppstår mellan arbetsgivare om kompetensen idrottsvetare besitter och under sådana förhållanden kan rampljuset hamna på idrottsvetaren. En annan lösning är att utbildningsansvarige för Idrottsvetenskapliga programmet anordnar evenemang, där arbetsgivare ges möjligheten att träffa studenterna. Om potentiella arbetsgivare ges flera möjligheterna till att träffa studenterna under utbildningens gång, kanske de får en annan inblick i vilken kunskap utbildningen kan bistå dem med. Vi tror att det kan bidra till att idrottsvetare blir attraktivare på arbetsmarknaden. Det kan innebära att vägen in på arbetsmarknaden blir tydligare och det går fortare att hitta ett relevant yrke. Allt ansvar ligger inte enbart på skolan utan det är även vi idrottsvetare som är ambassadörer för vår utbildning. Vi ska signalera för samhället att vi finns tillgängliga, är kompetenta för tjänster och uppdrag inom både idrottsvetenskapliga området samt andra branscher.

5.2 Metoddiskussion

Vi använde oss av en kvantitativ metod vilket var passande för studien (Hassmén & Hassmén, 2008). Det var ett smidigt och effektivt sätt att få in alumnernas uppfattning kring studiens tema. Vi anser att tiden var en annan fördel med metoden, det vill säga att den var tidsbesparande för oss men även för alumnerna. Alumnerna behövde inte avsätta någon tid till att prata med oss utan kunde på ett enkelt sätt svara på enkäten i mån av egen tid. För oss innebar det att analysprocessen blev mindre krävande i jämförelse med om en kvalitativ metod användes, där vi hade behövt transkribera

materialet. När urvalet blev mindre i denna kvantitativa enkätstudie kan det finnas ett behov av intervjuer.

Inför studien diskuterades det om båda metoderna skulle ingå i studien. Tanken var att få in ytterligare information med ett annat djup från ett mindre urval av alumner genom intervjuer. Kvalitativ metod valdes bort på grund av arbetets tidsomfattning och slippa eventuell stress som transkriberingen kan innebära i slutet av arbetsprocessen. Vi anser i efterhand att intervjuer hade varit positivt för vår studie och resultatet, där en mera ingående information hade behövts på vissa frågor. Samtidigt gav en kvantitativ metod information som svarade till viss del på syftet och frågeställningarna i studien.

Deltagarna i studien var vårt enda alternativ av den enkla anledningen att alumnerna ingick i de två årskullarna som tidigare gått ut Idrottsvetenskapliga programmet. När syftet var att kartlägga specifikt dessa alumner och inte alumner från någon annan högskola eller utbildning, var urvalet det bäst lämpade för att svara på syftet. Efter inklusions- och exklusionskriterier tillämpats var deltagarna 34 stycken till antalet och det anses vara en liten urvalsgrupp, vilket vi kommer diskutera noggrannare längre ned i metoddiskussionen.

Frågorna delades in i tre olika teman tagna från våra frågeställningar, det gav oss en smidig struktur att jobba efter när det fanns en röd tråd i enkäten. Tanken var att det skulle bli lättare för deltagarna att förstå och svara på frågorna. Svartalternativen i frågorna var en blandning av stängda samt öppna frågor utifrån vilket svar vi eftersökte. Fördelen med stängda svartalternativ var att alumnerna blev tvungna att ta ställning i frågan men samtidigt innebär det även att svarsmöjligheterna begränsades (Allebäck, 1994). Att svartalternativen begränsas kan även vara en nackdel då alumnerna inte kan utveckla sina svar och bidra med viktiga åsikter till studien. Fördelen med öppna svartalternativ är att det går svara fritt på frågan, därmed kan svaret innehålla en djupare information (Dahmström, 2011). Det var bra att vi kompletterade en fråga med alternativet övrigt, detta för det gav oss ett svar även om ingen av de tidigare alternativen passande in på den frågan för alumnerna (Hagevi & Viscovi, 2016). När resultatdiskussionen skrevs insåg vi att en följdfråga saknades, som tyvärr medför att en kunskaps lucka skapades i studien och i och med det kan vi inte säga att vi mätte allt vi vill mäta med frågorna. Det fanns gott om utrymme för fler frågor så mängden frågor i enkäten var inte en orsak till att följdfrågan inte var med (Finn, et al., 2014). Frågorna som var med i enkäten kvalitetsgranskade av testpiloter vilket hjälpte till att enkäten

blev mer välgjord, säkrare och relevant för syftet (Eliasson, 2013; Hagevi & Viscovi, 2016).

Elektronisk enkät via Google forms var ett smidigt sätt att få ut enkäten till urvalet. Via ett knapptryck skickades enkäten till alumnernas mail eller på sociala medier. Verktöget Google forms användes för att skapa och skicka ut enkäten, med verktöget blev hela processen lättarbetad och effektiv. Under förarbetet av skapandet av enkäten kunde frågorna enkelt justeras efter feedback från testpiloterna. Orsaker till varför 13 alumner inte svarade på enkäten kan vara att den skickades till inaktiva mailadresser eller att den råkade hamna i någon alumns skräpkorg (Trost & Hultåker, 2016). Det är svårt att förutsäga om det hade blivit annorlunda om vi hade använts oss av en postenkät istället för elektronisk enkät. Fördelen med postenkät är som sagt att respondenten blir påmind på ett helt annat sätt att enkäten finns. Genom att man får den i handen och den ligger synligt framme ökar chanserna till att respondenten svarar på den (ibid.). Om vi hade fått chansen att göra om studien hade vi med tanke på den låga svarsfrekvensen funderat på att använda postenkät. Det skulle innebära mera arbete med att distribuera enkäten till alumnerna men vi föredrar hellre en högre svarsfrekvens.

Perioden för datainsamlingen var begränsad precis som tiden för studien var, det påverkade antalet påminnelser. Valet att bara skicka ut en och inte fler påminnelser berodde främst på den begränsade arbetstiden. Fler alumner hade kanske svarat på enkäten om tidsperioden för datainsamlingen hade varit längre, där en andra påminnelse kan eventuellt haft en positiv inverkan på svarsfrekvensen. Oavsett hur många påminnelser vi skickade ut så blir försöken effektlösa om mailadresserna är inaktiva. Ett annat mönster som vi observerade under svarsperioden var att alumnerna genomförde enkäten under de två första dagarna av tiden de hade på sig att svara på enkäten, sedan blev det tyst resterande tiden.

Valet att använda sig av beskrivande statistik i form av diagram och tabeller gav en tydligare redovisning av resultatet. Statistikprogrammet SPSS underlättade processen när det på ett smidigt sätt gick att överföra statistik i form av alumnernas svar. Genom några enkla knapptryckningar i programmet SPSS underlättades arbetet med att skapa tabeller och diagram. Variabellistan gav oss en struktur att följa när resultatet skulle redovisas. Vi kunde enkelt sortera vilka enkätfrågor som hade en koppling till frågeställningarna. Den gjorde också att vi kunde avgöra vilka frågor som kunde jämföras med varandra för att stärka resultatet. För denna studie har både en

beskrivande- och statistisk analys medverkat till att lättöverskådliga resultat kunde redovisas.

Svarsfrekvensen i studien är en svaghet. Urvalet blev väldigt begränsat redan från början, orsaken beror främst på att utbildningen i sig är ny. Det är endast två klasser med 30 deltagare per år som påbörjat utbildningen. Sedan efter naturliga avhopp under utbildningens gång samt inklusions- och exklusionskriterierna hade vi 34 alumner att tillgå. Nu valde vi att ha med inklusionskriteriet att alumnerna var registrerade på den avslutande kursen sista terminen tredje året men det fanns ett annat alternativ som kanske inneburit ett större urval. Det var om inklusionskriteriet ändrades till att alumnerna genomgått minst 75 % av sin utbildning. Informationen vi fick till alumnerna var privatmail, skolmail och telefonnummer. Efter utskicket av enkäten samt påminnelser blev det 21 alumner som svarade på enkäten. Det diskuterades bland författarna om tre alumner som inte hade svarat på vilken arbetsgivare de hade skulle tas med eller vara bortfall. Först tänkte vi att det var ett ofullständigt svar och därmed ett bortfall, men efter diskussioner med handledaren kom vi fram till att vi behövde ta med alumnerna ändå. Detta på grund av att vi redan hade ett litet urval, fast de missade en fråga så var deras svar viktiga för studien.

Alumnilistorna har varit till stor hjälp med kontaktuppgifter men givetvis hade det gått att önska en högre svarsfrekvens. Arbetet med att få kontakt med alumnerna hade underlättats om vi hade fått tag på båda alumnilistorna direkt vid arbetets början. Sedan om det hade förbättrat reliabiliteten eller inte kan diskuteras. Vi fick lägga tid på att hitta kontaktuppgifter till alumner som saknade mailadress, genom att leta på sociala medier och söktjänster på internet. Det var ett tidskrävande arbetssätt att söka efter alumnernas kontaktuppgifter, vilket vi anser inte underlättade arbetet. För att försöka höja svarsfrekvensen i studien och genom det stärka studiens tillförlitlighet, var det ändå de enda alternativen vi hade. I efterhand anser vi att det fanns andra alternativ till att få tag på alumnerna som saknade mailadresser. Utöver ovan nämnda försök på sociala medier och söktjänster på internet hade vi kunnat använda oss utav deras tidigare klasskompisar i studien istället. Alumnerna kan fortfarande ha kontaktuppgifter till varandra efter avslutade studier och därigenom kunnat bistå oss med viktiga kontaktuppgifterna till alumnerna som var svåra att få kontakt med.

Det har stundtals varit frustrerande när det saknats respons från vissa alumner efter många försök till kontakt. Känslan är ändå att vi har gjort det bästa möjliga av

situationen. Om reliabiliteten i studien skulle bli starkare hade det behövts minst nio svarande till men faktorn med aktiva mail måste tas i beaktning. Naturligtvis kan tillgången till alumnilistorna ha påverka svarsfrekvensen precis som tidsperioden, fast det viktigaste är fortfarande att mailadresserna är aktiva. Om de inte är aktiva spelar det inte någon roll hur många listorna är, vid vilken tidpunkt vi får dem eller hur länge datainsamlingen pågår så blir inte svarsfrekvensen högre för det.

Studien mäter det den är tänkt att mäta. Först och främst bidrar frågorna till styrkan på validiteten tillsammans med urvalet. Frågorna svarar definitivt på syftet och där har även testpiloterna varit till en stor hjälp. För det andra är det svårt att hitta något negativt med urvalet, då alumnerna verkligen var rätt deltagare till att ge oss relevant information.

Vi följde de fyra etiska kraven från forskningsrådet Humanistiska samhällsvetenskapliga *informations-*, *samtyckes-*, *konfidentialites-* och *nyttjandekravet* noggrant där vi kontrollerade varje krav till och från under de olika delarna av processen som kraven berör. Alumnernas identitet skyddades medvetet när svaren för vilken arbetsgivare de hade redovisades i resultatet. Anledningen var att ingen alumn skulle kunna identifieras genom namnet på deras arbetsgivare. Vi upplever att vi har skött denna del bra och skulle nog inte ha gjort det annorlunda.

5.3 Framtida forskning

Det som behöver göras är främst nya kvantitativa- och kvalitativa undersökningar, för att fortsätta få svar på hur programmet kan vidare utvecklas. Framtida alumner bör kartläggas för att se om det sker någon förändring av etableringen på relevanta arbetsmarknader. Innan nästa alumniundersökning genomförs behöver alumner få chansen att etablera sig på arbetsmarknaden, därför anser vi att den genomförs om fem år. Arbetsmarknaden såsom arbetsgivarna inom det idrottsvetenskapliga området behöver kartläggas precis som alumnerna. För att få ta reda på vilken kunskap arbetsgivarna har behov av och hur utbildningen kan bidra med den kunskapen. Det skulle ge en bredare samt djupare kartläggning av Idrottsvetenskapliga området.

Referenser

- Allebäck, P., 1994. *Enkät och intervju inom hälso och sjukvård*. Lund: Studentlitteratur AB.
- Andersson, J., 2013. *Vart leder högre studier i nationalekonomi*, Stockholm: Stockholms universitet .
- Berntsson, E. o.a., 2016. *Enkätmetodik*. Första red. Stockholm: Natur & Kultur.
- Carlsson, B., 2014. *Jag tvivlar på idrottsvetenskapen!*. [Online]
Available at: <http://idrottsforum.org/wp-content/uploads/2014/12/carlsson141202.pdf>
[Använd 14 02 2017].
- Crawford, J., 1996. *Evaluation of library and information sciences*. London: Aslib.
- Dahmström, K., 2011. *Från datainsamling till rapport - att göra en statistisk undersökning*. 5:1 red. Lund: Studentlitteratur.
- Ejlertsson, G., 2014. *Enkäten i praktiken - En handbok i enkätmetodik*. 3:2 red. Lund: Studentlitteratur AB.
- Eliasson, A., 2013. *Kvantitativ metod från början*. 3 red. Lund: Studentlitteratur AB.
- Enkät fabriken, 2014. *SMIL Alumniundersökning Våren 2014*, Göteborg: Enkätfabriken.
- Finn, W.-P., Eriksson & Torsten, L., 2014. *Att utreda forska och rapportera*. 10 red. Malmö: Liber.
- Furu, A.-M. & Trebaska, K., 2008. *Yrket Hälso pedagog - en studie om hälso pedagogens utbildningar*, Stockholm: Gymnastik och Idrottshögskolan.
- Gunnarson, R., 2002. *Infovoice.se*. [Online]
Available at: <http://infovoice.se/fou/bok/10000035.shtml>
[Använd 22 04 2017].
- Hagevi, M. & Viscovi, D., 2016. *Enkäter Att formulera frågor och svar*. 1a red. Lund: Studentlitteratur.
- Hagman, A., 2004. *Frågebank över bakgrundfrågor i postenkätundersökningar*, Örebro: Statistiska centralbyrån.
- Haikola, L., 2017. *Högre utbildning är det värt besväret?*. [Online]
Available at: <http://www.hig.se/Ext/Sv/Press/2017-02-15-Hogre-utbildning---ar-det->

[vart-besvaret.html](#)

[Använd 15 Maj 2017].

Hassmén, P. & Hassmén, N., 2008. *Idrottsvetenskapliga Forskningsmetoder*.

Stockholm: SISU Idrottsböcker.

Hedenborg, S., 2016. *Idrottsvetenskap - En introduktion*. 1:1 red. Lund:

Studentlitteratur AB.

Hjälms, B., 2010. *Folkhälsovetarprogrammet - en genomlysning*, Malmö: Malmö

Högskola.

Hultber, E. & Rogert, L., 2011. *Vem får jobbet? - En kvantitativ studie om*

arbetsmarknaden för journalister utbildade vid Södertörns högskola. [Online]

Available at: <http://sh.diva-portal.org/smash/get/diva2:421827/FULLTEXT01.pdf>

[Använd 22 04 2017].

Japex, L. o.a., 1997. *Minska bortfallet*. Örebro: Statistiska centralbyrån.

Johansson, A.-C., 2009. *Alumniundersökning vid Sjukgymnastprogrammet 2009*.

[Online]

Available at: <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1087380/FULLTEXT01.pdf>

[Använd 22 04 2017].

Kierkegaard, S., 2017. *Om GIH*. [Online]

Available at: <http://www.gih.se/om-gih/>

[Använd 24 April 2017].

Krassén, P., 2014. *Företagens syn på högre utbildning*, Stockholm: Svenskt Näringsliv.

Kylén, J.-A., 2004. *Att få svar intervju - enkät - observation*. Första red. Stockholm:

Bonnier Utbildning.

Lindahl, Z., 2016. *Idrottsvetenskapliga programmet - inriktning hälsofrämjande livstil*

Hig. [Online]

Available at:

<http://www.hig.se/Ext/Sv/Utbildning/Program/Programsidor/Grundniva/Idrottsvetenskapliga-programmet---inriktning-halsoframjande-livsstil-180-hp/Programbeskrivning.html>

[Använd 14 April 2017].

Lindström, H. L. o.a., 2001. *Fråga rätt! Utveckla, testa, utvärdera och förbättra*

blanketter. Örebro: Statistiska centralbyrån.

- Lundberg, A. & Werner, A., 2013. *Genusvetenskapens framtid*, Göteborg: Södertörns universitet.
- Lund, H., 2010. *Vägen från skola till arbetsmarknad - En studie om påverkan på arbetskraftsutbudet*, Stockholm: SWECO.
- Lundmark, A., 2006. *Med en examen från Uppsala*, Uppsala: Uppsala universitet.
- Moore, N., 2006. *How to do research a practical guide to designing and managing research projects*. 3:e red. London: Facet Publishing.
- Nyqvist, H., 2017. *Statistiska grunder vetenskap, empiriska undersökningar och statistik analys..* 1:a red. Lund: Studentlitteratur.
- Trost, J. & Hultåker, O., 2016. *Enkätboken*. 5:1 red. Lund: Studentlitteratur AB.
- UHR, 2017. *Universitets- och högskolerådet*. [Online]
Available at: <https://www.antagning.se/se/start>
[Använd 24 April 2017].
- Universitetskanslersämbetet, 2015. *Universitet och högskolor Genomströmning på grundnivå och avancerad nivå till och med 2013/14 Higher Education. Throughput at first and second cycle studies up to and including 2013/14*, u.o.: Statistiska central byrån.
- Wahlgren, L., 2012. *SPSS steg för steg*. 3:1 red. Lund: Studentlitteratur AB.
- Viberg, A. & Nilsson, S., 2015. *Etableringen på arbetsmarknaden för högskoleutbildningar 2013*, Stockholm: Univesitetskanslersämbetet.
- Wirén Åkesson, J., 2014. *IDROTTENS AKADEMISERING - Idrottsvetenskaplig kunskap inom forskning, utbildning och på arbetsmarknaden (avhandling)*. Malmö: Malmö högskola, Fakulteten för lärande och samhälle.
- Åkesson, J., 2006. *Idrottsvetenskapens alumner efter utbildningen 1a*, Malmö: Malmö Högskola.

Vill du delta i en studie om vad alumner från idrottsvetenskapliga programmet gör idag?

Idrottsvetenskapliga programmet på HIG är en ny utbildning som ännu inte har utvärderats och det anser vi behöver göras. Vi kommer på uppdrag från skolan att etablera vilken sysselsättning ni har idag samt hur väl rustade ni kände er för arbetsmarknaden. Du ingår i urvalet eftersom du har tidigare läst idrottsvetenskapliga programmet på HIG och är därmed en så kallad alum från HIG. Dina åsikter om utbildningen och erfarenheter av arbetsmarknaden efter avslutade studier är värdefulla för utvärderingen av idrottsvetenskapliga programmet.

Denna studie kommer att resultera i en C-uppsats och är en del av den idrottsvetenskapliga utbildningen vid Högskolan i Gävle. Studien kommer att genomföras med en elektronisk enkät med totalt 24 stycken frågor. Vi vill ha ditt svar senast 2 maj 2017.

Du svarar på enkäten genom att klicka i ett svarsalternativ under varje fråga. Vid några frågor finns det även en följdfråga beroende vilken alternativ du svarar på frågan före. Ett par frågor kring har svarsalternativ i form av en skala, där du väljer det alternativ som du tycker passar bäst in på faktorn som efterfrågas. På en fråga finns det möjligheten att välja fler än ett svar. Där ska du besvara frågan med det/de svar som du passar bäst in.

Den information som du lämnar kommer att behandlas konfidentiellt så att inga enskilda individer kan identifieras i den färdiga uppsatsen. Deltagandet är helt frivilligt och du kan när som helst avbryta din medverkan utan närmare motivering. När du svarar på frågorna i enkäten så godkänner du ditt deltagande i studien och att dina svar används i studiens resultat. Ansvariga för studien är Christian Högqvist och Jakob Källström. Har du frågor om studien är du välkommen att höra av dig till någon av oss.

Tack på förhand

Christian Högqvist
Student
ofk14cht@student.hig.se
0767 – 77 79 79

Jakob Källström
Student
ofk14jkt@student.hig.se
0739 – 60 14 16

*Obligatorisk

Bakgrundsfrågor

1. Kön *

Man
Kvinna

2. Vilket år påbörjade du din utbildning? *

Ht12
Ht13

3. Har du tagit ut examensbevis från din avslutade utbildning? *

Ja

Nej

Frågeställningar

4. Vilken är din huvudsakliga sysselsättning just nu? *

Anställd

Egen företagare

Studerande

Sjukskriven

Tjänstledig eller föräldraledig

Arbetssökande

5. Om du är en arbetstagare vilken arbetsgivare har du idag?

Ditt svar

6. Hur fick du ditt nuvarande yrke? *

Sökte ledig tjänst

Blev handplockad

Övrigt:

7. Har ditt nuvarande yrke idrottsvetenskaplig anknytning? *

Tydlig anknytning

Svag anknytning

Ingen anknytning

8. Vilken är din huvudsakliga arbetsuppgift? *

Ditt svar

9. Hur relevant är innehållet i idrottsvetenskapliga programmet i förhållande till dina nuvarande arbetsuppgifter? *

Mycket relevant

Ganska relevant

Ganska irrelevant

Mycket irrelevant

10. Om du inte arbetar med arbetsuppgifter som du utbildat dig genom idrottsvetenskapliga programmet för att utföra – skulle du vilja göra det? *

Ja
Nej

11. Har du någon gång innan ditt nuvarande yrke haft en huvudsaklig sysselsättning där du har arbetat med idrottsvetenskapliga relaterade arbetsuppgifter? *

Aldrig
Innan utbildningen
Under utbildningen
Efter utbildningen

12. Hur förberedd blev du för ditt nuvarande yrke av utbildningen idrottsvetenskapliga programmet? *

Mycket bra
Ganska bra
Varken bra eller dåligt
Ganska dåligt
Mycket dåligt

13. Tror du att du hade blivit anställd på ditt nuvarande yrke utan din idrottsvetenskapliga högskoleutbildning? *

Ja
Nej
Vet ej

14a. Vilka kunskaper förväntade du att få från kursinnehållet i idrottsvetenskapliga programmets huvudspår doping innan du började utbildningen? *

Ditt svar

14b. Uppfylldes dina förväntningar av programmets huvudspår doping? *

Ja
Nej

14c. Vid NEJ på fråga 14b, vad är anledningarna till att dina förväntningar inte uppfylldes av programmets huvudspår doping?

Ditt svar

15a. Vilka kunskaper förväntade du att få från kursinnehållet i idrottsvetenskapliga programmets huvudspår AFA innan du började utbildningen? *

Ditt svar

15b. Uppfylldes dina förväntningar av programmets huvudspår AFA? *

Ja

Nej

15c. Vid NEJ på fråga 15b, vad är anledningarna till att dina förväntningar inte uppfylldes av programmets huvudspår AFA?

Ditt svar

16. Läste/läser du vidare på högskola/universitet efter utbildningen idrottsvetenskapliga programmet? *

Ja

Nej

17a Kände du ett behov efter programmet att vidareutbilda dig i idrottsvetenskap? *

Ja

Nej

17b. Vid JA på fråga 17a, inom vilket idrottsvetenskapligt ämne vill du vidareutbilda dig inom?

Ditt svar

18. Hur upplever du att medvetenheten av idrottsvetare är på arbetsmarknaden? *

Mycket stor

Ganska stor

Varken stor eller liten

Ganska liten

Mycket liten

19. Hur tror du att det framtida behovet på arbetsmarknaden av utbildade idrottsvetare kommer förändras inom de närmaste 5 åren? *

Öka mycket

Öka lite

Varken öka eller minska

Minska lite

Minska mycket

20. Hur tror du att det framtida behovet på arbetsmarknaden av utbildade idrottsvetare kommer förändras de närmaste inom 10 åren? *

Öka mycket

Öka lite

Varken öka eller minska

Minska lite

Minska mycket

Bilaga 2. Förfrågan till verksamhetschef

Klicka här om du vill aktivera skrivbordsaviseringar för Gmail. [Läs mer](#) [Dölj](#)

3 av 137

Enkät idrottsvetenskapens alumner efter utbildning 1a Inkorgen x

Christian Högqvist 9 mars ☆
Hej Joakim! Vi är två studenter från idrottsvetenskapliga programmet på högsk...

Joakim Åkesson <joakim.akesson@lnu.se> 15 mars ☆
till mig ▾

Hej,

Det går bra att ni använder enkäten och frågorna i denna.

Med vänliga hälsningar
Joakim Åkesson
joakim.akesson@lnu.se
0733 541 145

Linnæus University

lnu.se

Från: Christian Högqvist [<mailto:crissyland@gmail.com>]
Skickat: den 9 mars 2017 14:17
Till: Joakim Åkesson
Ämne: Enkät idrottsvetenskapens alumner efter utbildning 1a

...